

Sessió de FormAcció 21
“Com fer un Pla d’Acció”

Informe de la sessió

[A G E N D A 21 B C N]

22 d'abril de 2009

Programa Acció 21

Sumari

- 1. Dinàmica de la sessió**
- 2. Relació d'assistents**
- 3. Avaluació de la sessió**
- 4. Annexos**

El passat **dimecres 22 d'abril** de 2009, de 9:30 a 13:30h del matí va tenir lloc al Centre Cultural Casa Elizalde la sessió de formació "**Com fer un Pla d'Acció**", a càrrec de l'equip tècnic de la Secretaria de l'Agenda 21 de Barcelona, en el marc del programa d'activitats per a les organitzacions signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat.

La finalitat d'aquesta sessió era donar conceptes bàsics de com es fa un pla d'acció a nivell general (mesures bàsiques a prendre des del moment de iniciar-lo), tenint en compte els factors interns (estructura del centre, equip humà) i els factors externs (millora en la comunicació, treball comunitari i integració,...), així com les bases metodològiques de com es fa un pla. El present informe recull la dinàmica de la sessió, el llistat d'assistents i les fotografies de l'acte.

1. Dinàmica de la sessió

- I. Benvinguda** a càrrec de Sònia Frias, Directora General de la Direcció de Serveis d'Educació Ambiental - Àrea de Medi ambient de l'Ajuntament de Barcelona.
- II. L'Agenda 21 de Barcelona. Importància i utilitat dels plans d'acció.** Marta Kucharski de la Secretaria de l'Agenda 21 va començar la sessió fent una breu introducció de l'Agenda 21 i el seu estat actual. Donant èmfasi en els **plans d'acció** que hi ha actualment, per què són importants i quina és la seva utilitat.
- III. La diagnosi i definició d'objectius del pla. Taller pràctic.** En aquesta sessió es va voler **treballar tant el procés d'elaboració del pla com la definició d'un pla de participació que l'acompanyés.** Primer es van explicar les fases de diagnosi i definició dels objectius del pla, donant una especial importància a la elaboració **d'un pla de participació.** Seguidament es va passar a realitzar un taller pràctic on els participants es van agrupar en petits grups (depenent de si venien del món empresarial o associatiu), i a partir d'un cas hipotètic havien d'elaborar les fases del Pla d'acció explicades anteriorment.
- IV. Posada en comú del taller.** Després d'un petit descans amb refrigeri, es van posar en comú les conclusions que **s'havien arribat en el taller de simulació d'elaboració** de les primeres fases del Pla.

V. La planificació, execució i seguiment de les actuacions. Taller pràctic. La Marta Kucharski de la Secretaria de l'Agenda21, va acabar d'explicar la resta de fases del pla: planificació, execució i seguiment de les actuacions i seguidament els petits grups es van tornar a reunir per acabar el seu Pla d'acció hipotètic.

VI. Debat sobre el pla d'acció, qüestions i necessitats de les organitzacions signants de l'Agenda 21. Finalment es va deixar un espai per resoldre dubtes i preguntes i extreure les primeres sensacions de la sessió. Des de la Secretaria de l'Agenda 21 es va recordar tots els recursos que tenen a disposició les organitzacions signants i es va animar als participants a que comencessin a elaborar el Pla d'acció, tot recordant-los que tenen el suport i l'assessorament en tot moment de la Secretaria.

2.Relació dels assistents

En la sessió hi van assistir un total de **28 persones** de diferents organitzacions:

NOM ORGANITZACIÓ	Nom	Cognoms
Abertis Telecom	Yolanda	Romero Ortuño
ACCIÓ CATACRAC SL	Albert	Gil
Associació de Veïns del Clot Camp de l'Arpa	Rosa	Carrillo López
Barcelona Activa, SA	Adela	Lorenzo Rivera
CENTRE UNESCO DE CATALUNYA	Sara	Batet i López
Col·legi de Doctors i Llicenciats en Ciències Polítiques i Sociologia de Catalunya (Colpis)	Gemma	Homar Torra
Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona	Jordi	Arboix
Col·legi d'Arquitectes de Catalunya	Jaume	Ratera
Compostadores.com	Sergio	Gómez López
COMSA SA	Aida	Martin Lorente
Confederació d'Associacions de Veïns de Catalunya	Mireya	Plaza Plaza
Confederació d'Associacions de Veïns de Catalunya	Carolina	Salmerón Marín
Confederació d'Associacions de Veïns de Catalunya	Aida	Agüera
Consell de Gremis de Comerç, Serveis i Turisme de Barcelona	Marta	Lozano
Espai d'Inclusió i Formació Casc Antic	Antònia	Salazar Cuesta
Esplais Catalans (Esplac)	Meritxell	Vidal
Femarec S.C.C.L.	Marta	Quesada
FUNDACIÓ CIDOB	Ignasi	Oliveras
FUNDACIÓ ENGRUNES	M ^a Àngels	Gea Delgado
FUNDACIÓ ENGRUNES	Amador	Rueda
Fundació Centre d'Estudis i Recursos Veïnals	Aglaia	Gómez
Hospital Plató Fundació Privada	Joan	López
Kinsolar	Iliana	de León
Sociedad Española de Construcciones Eléctricas S.A (SECE S.A)	Margarita	Artola
UNIVERSITAT RAMON LLULL - URL	Montse	Fité
VSL CTT Stronghold	Sonia	Vallecillos
Centre Cívic el Coll	Xavi	Franch
Delegació del CSIC Catalunya	Laura	Valls

3. Avaluació de la sessió

Al finalitzar la sessió es va passar un qüestionari d'avaluació que van respondre 28 persones.

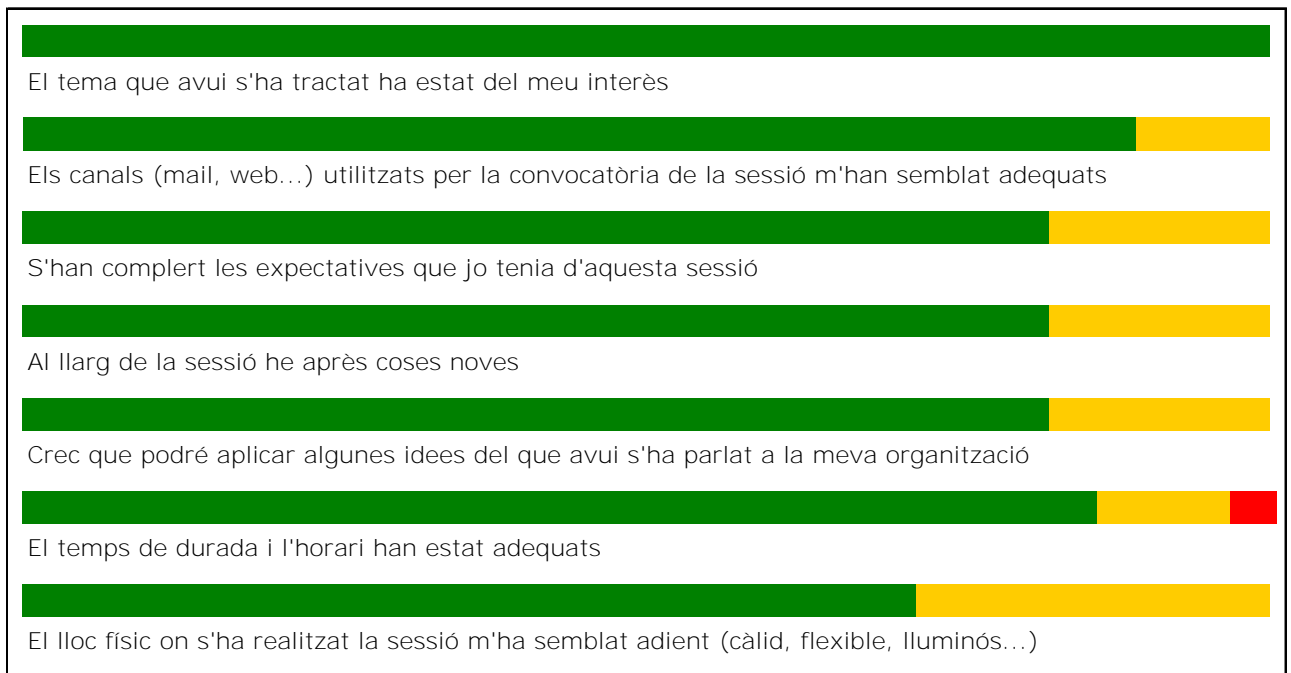
Gràfic de resultats:

Llegenda de colors:

Delibera
SISTEMA INTEGRAL DE PARTICIPACIÓ

Avaluació FormaAcció 21 "Com es fa un Pla

Temes que agradaria que es tractessin en d'altres FormAccions 21:

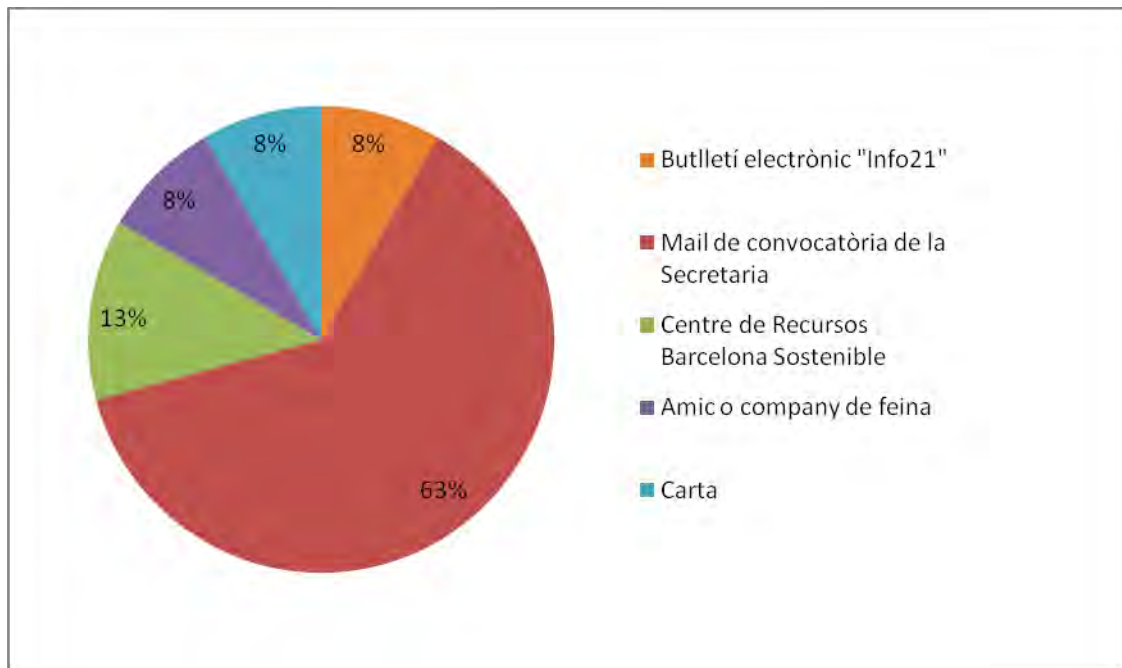
- Aprofundiment en l'elaboració del Pla.
- Com sensibilitzar els usuaris/es.
- Com incentivar i/o implicar.
- Donar exemples de plans d'acció o d'actuacions que ja es duen a terme.
- Aprofundir amb els indicadors.
- Cohesió social i educació ambiental.
- Economia social i educació ambiental.
- Intervenció comunitària i educació ambiental.
- Experiències d'altres comunitats autònomes i països europeus.

Altres comentaris i observacions:

- El temps de la jornada ha estat reduït.
- L'acústica de l'aula no és gaire bona.
- Agraïments.

Mitjans pels quals els assistents s'han assabentat de la sessió:

4. Annexos

- Presentació: Com fer el Pla d'acció 21
- Fases del Pla d'acció
- Fitxes per l'elaboració del Pla
- Casos pràctics:
  - o Associació
  - o Empresa
- Exemples de plans d'acció

Formació: Com fer el pla d'acció 21

Què són els plans d'acció i per a què ens serviran?

Centre Cívic Casa Elizalde
22 d'abril de 2009
9.30 a 13.30h

ORDRE DEL DIA

Formació: Com fer el pla d'Acció 21

- 9.30h **Benvinguda** i presentació dels objectius de la sessió.
- 9.40h **L'Agenda 21 de Barcelona. Importància i utilitat dels plans d'acció.**
- 9.50h **La diagnosi i definició d'objectius del pla. Taller pràctic.**
- (11.15h) Descans i petit refrigeri*
- 11.45h **La planificació, execució i seguiment de les actuacions. Taller pràctic.**
- 13.00h **Debat sobre el pla d'acció, qüestions i necessitats de les organitzacions signants de l'Agenda 21.**
- 13.30h **Finalització de la sessió.**

ELS OBJECTIUS DE L'A21

- 1** Protegir els **espais lliures** i la **biodiversitat** i ampliar el **verd urbà**.
- 2** Defensar la **ciutat compacta** i **diversa**, amb un **espai públic de qualitat**.
- 3** Millorar la **mobilitat** i fer del **carrer un entorn acollidor**.
- 4** Assolir nivells òptims de **qualitat ambiental** i esdevenir una **ciutat saludable**.
- 5** Preservar els **recursos naturals** i promoure l'ús dels **renovables**

ELS OBJECTIUS DE L'A21

- 6** Reduir la producció de **residus** i fomentar la **cultura de la reutilització i el reciclatge**.
- 7** Augmentar la **cohesió social**, enfortint els **mecanismes d'equitat i participació**.
- 8** Potenciar l'**activitat econòmica orientada cap a un desenvolupament sostenible**.
- 9** Progressar en la **cultura de la sostenibilitat** mitjançant l'**educació** i la **comunicació ambiental**.
- 10** Reduir l'**impacte de la ciutat sobre el planeta** i promoure la **cooperació internacional**.

RESPONSABILITAT COMPARTIDA

Pla acció de l'Ajuntament

+

**Plans d'acció de les
organitzacions i empreses**

(Secretaria de l'Agenda 21 organitzacions)

+

Plans d'acció d'escoles

(Secretaria de l'Agenda 21 Escolar)

+

Acció Ciutadana

(Centre de Recursos Barcelona Sostenible)

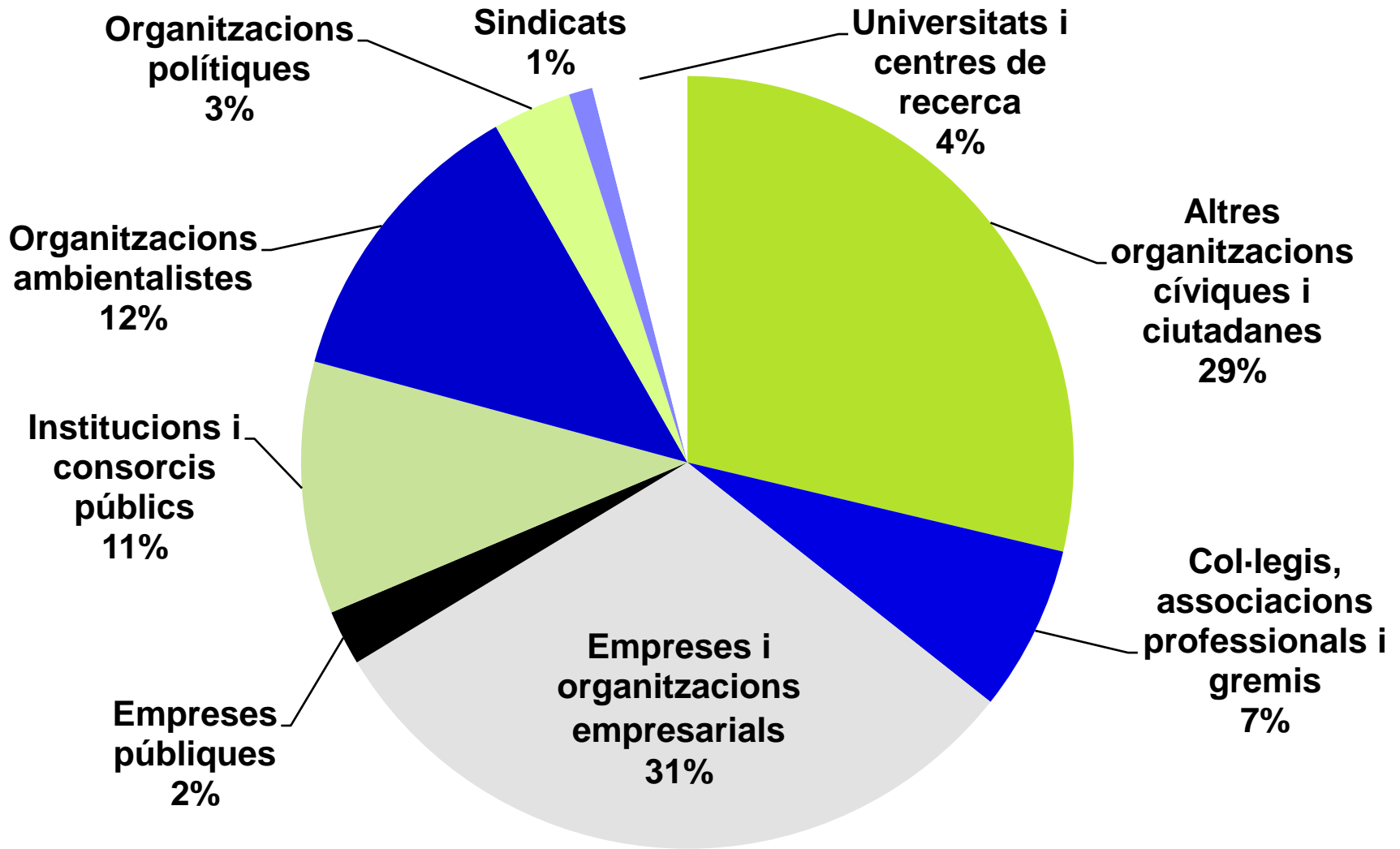

A 21 B C N]

El Pla d'Acció de Barcelona

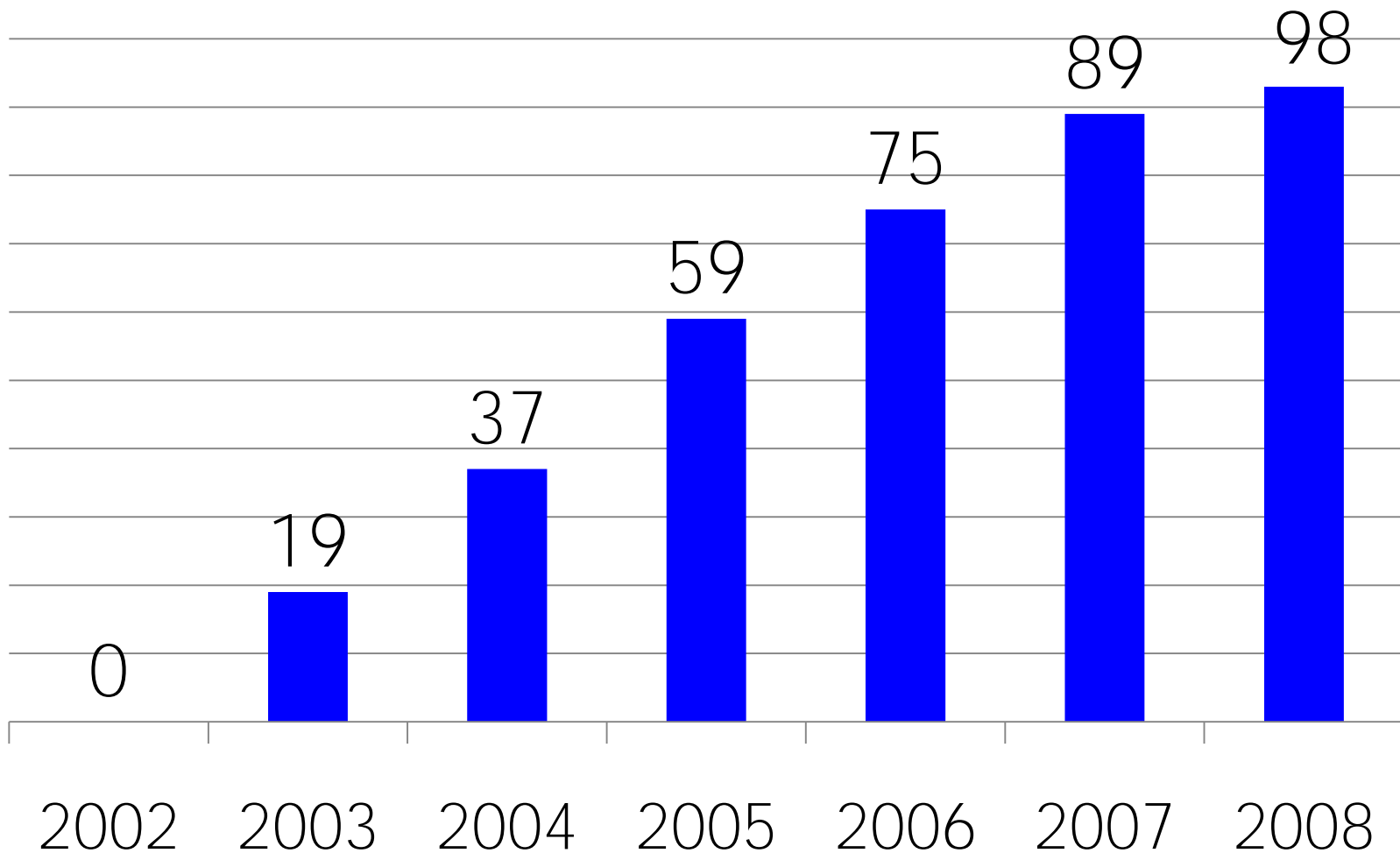
303 ORGANITZACIONS

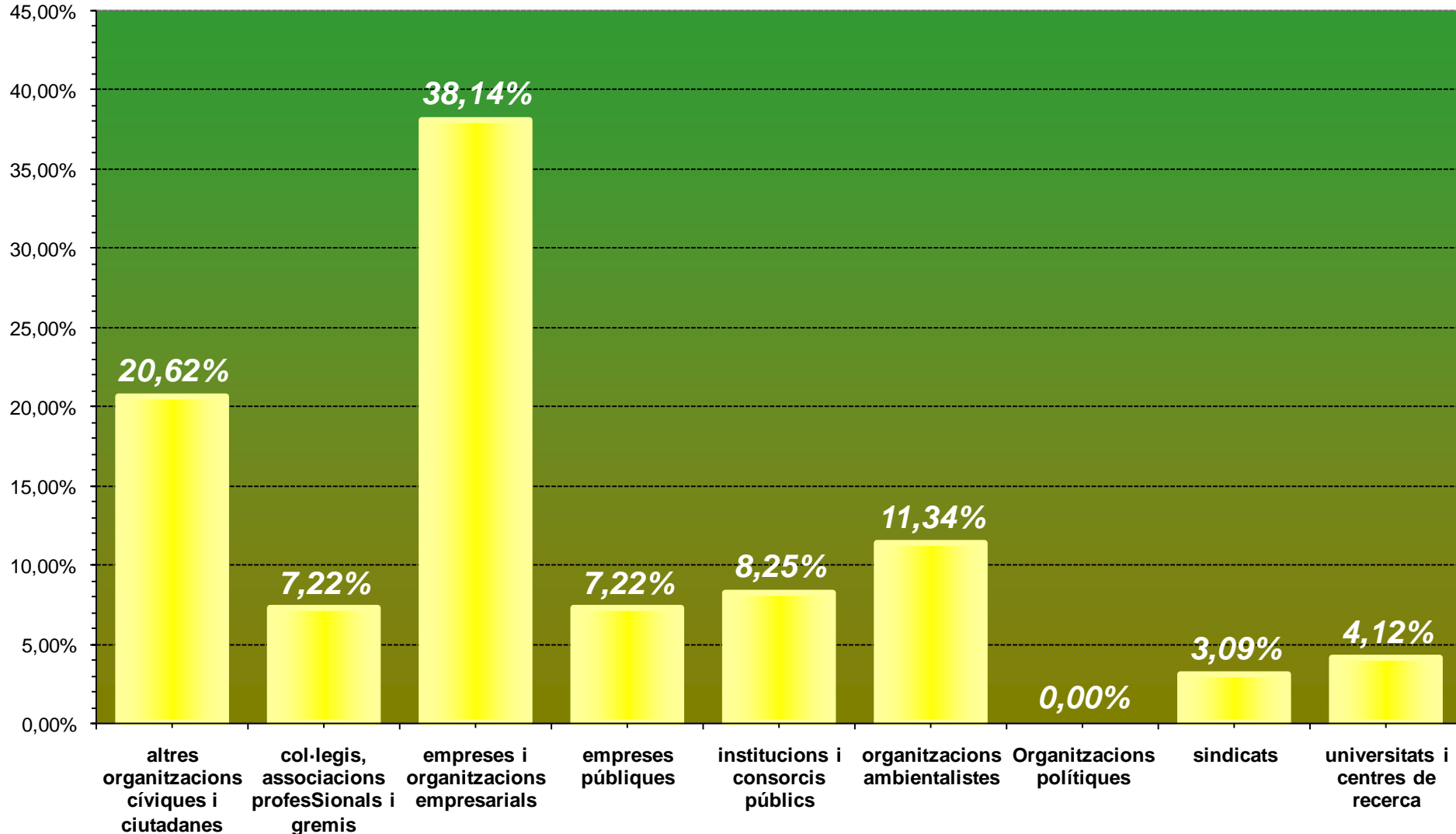
Formació: Com fer el pla d'Acció 21

104 PLANS D'ACCIÓ (D'ALTRES ORGANITZACIONS)

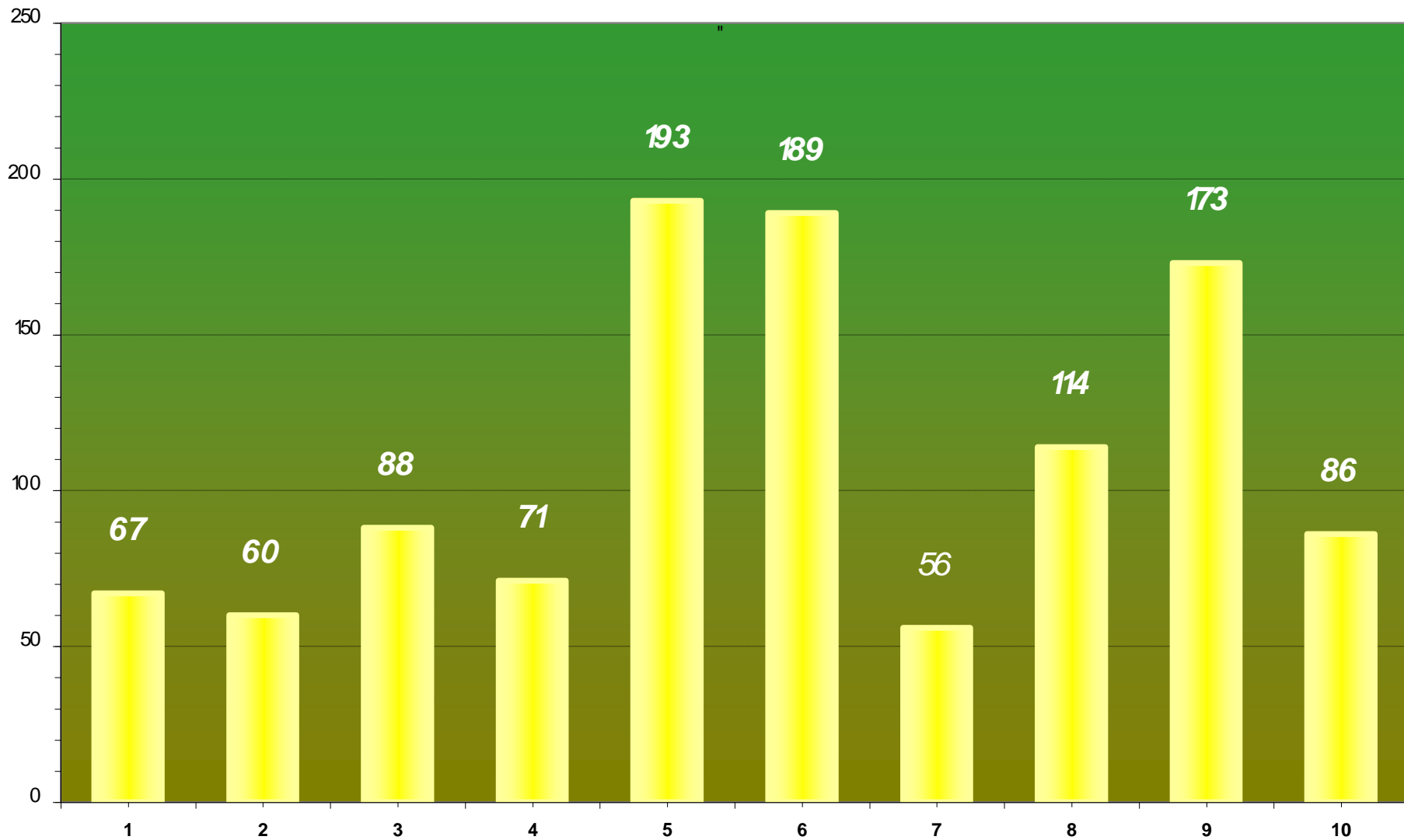
TIPUS D'ORGANITZACIONS AMB PLA

Formació: Com fer el pla d'Acció 21

ACCIONS SEGONS EL TIPUS D'OBJECTIU

FINALITAT DEL PLA D'ACCIÓ

- Eina per passar a l'acció i **fer visible el compromís** de l'organització amb la sostenibilitat de la ciutat.
- Donar un **marc de treball** a les actuacions per la sostenibilitat de l'organització, per facilitar el seguiment i millora progressiva.
- **Incidir** en el **nucli d'activitat** de l'organització i en **l'ambientalització dels espais de treball**, així com en la **sensibilització dels treballadors**.
- **Cercar la complicitat de tots els membres de l'organització** en el procés d'elaboració, implementació i avaluació del pla.
- **Reforçar la xarxa de signants** de l'Agenda21, tot donant a conèixer les actuacions, i recursos específics de cada organització.

ELS PLANS D'ACCIÓ

Formació: Com fer el pla d'Acció 21

Factors condicionants del pla

Resultats

Seguiment de les fases d'elaboració del pla d'acció.

El pla com a catalitzador de canvis i millores continuades.

Diagnosi perceptiva global de la sostenibilitat de l'organització.

Priorització de les àrees de millora, pla d'acció no esbiaixat.

Lideratge intern i mobilitzador per fer el pla d'acció.

Més possibilitats d'èxit i capacitat de millora.

El pla com una **prioritat de la direcció** de l'organització.

Màxima destinació de recursos humans i econòmics.

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

1a part de la sessió (Taller 1)

(0) PREPARACIÓ

(1) MOTIVACIÓ I PARTICIPACIÓ

(2) DIAGNOSI

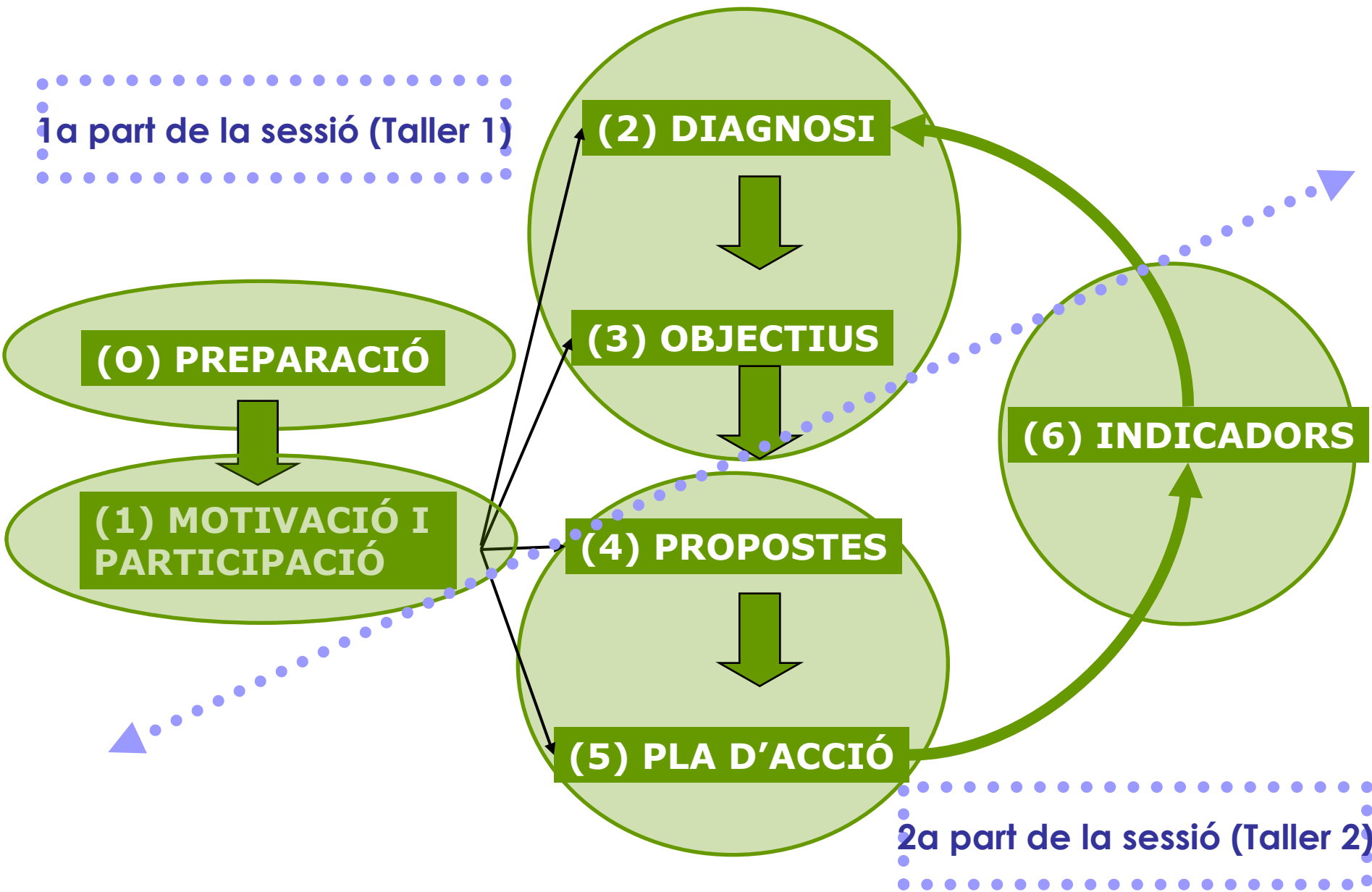
(3) OBJECTIUS

(4) PROPOSTES

(5) PLA D'ACCIÓ

(6) INDICADORS

2a part de la sessió (Taller 2)

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

FASE 0 I 1: PREPARACIÓ i MOTIVACIÓ

Planificació del procés d'elaboració del pla d'acció:

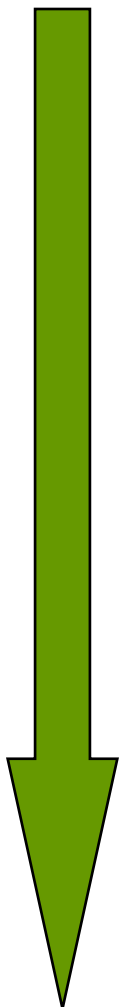
- Definir la finalitat i abast del pla d'acció: *CCS document de referència*.
- Constitució de la comissió de treball: *Lideratge*.

Planificació del procés de participació per l'elaboració del pla d'acció:

- Qui ha de participar.
- Per a què participar (rol de cadascú i resultats esperats).
- Quan ha de participar (fases del pla d'acció).
- Com participar (aspectes de qualitat de la participació).

FASE 0 I 1: PREPARACIÓ I MOTIVACIÓ

Pla d'acció		Participació
<u>FASE 0 i 1</u> : Preparació i motivació		Definir el grau i estratègia de participació
<u>FASE 2</u> : Diagnosi	↔	Qui participa? Per a què? Com? Quan?
<u>FASE 3</u> : Objectius	↔	Qui participa? Per a què? Com? Quan?
<u>FASE 4 i 5</u> : Actuacions i planificació	↔	Qui participa? Per a què? Com? Quan?
<u>FASE 6</u> : Indicadors	↔	Qui participa? Per a què? Com? Quan?
<u>FASE 7</u> : Execució i seguiment	↔	Qui participa? Per a què? Com? Quan?

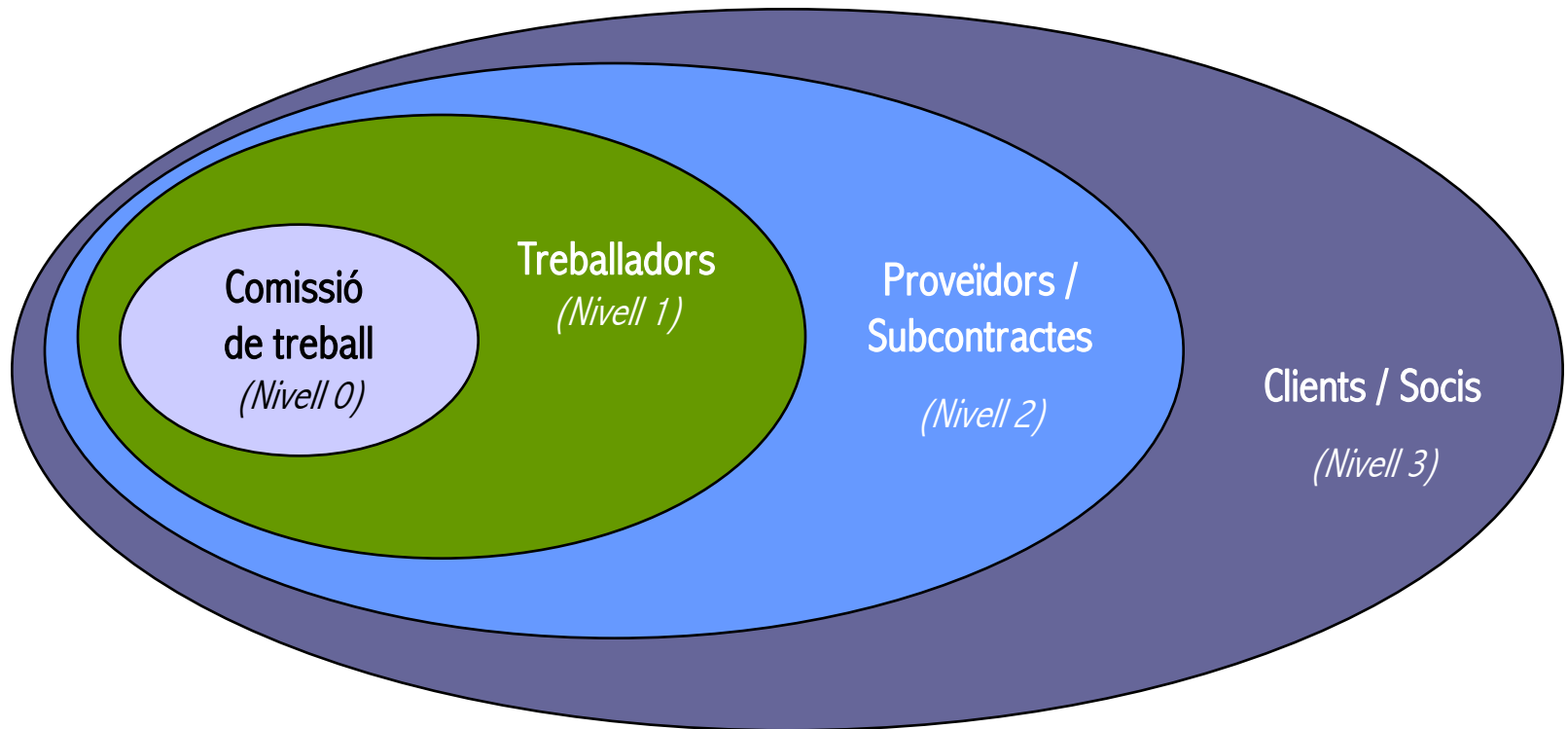

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

FASE 0 I 1: PREPARACIÓ i MOTIVACIÓ

Planificació de la participació:

- A qui?

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

FASE 0 I 1: PREPARACIÓ i MOTIVACIÓ

Planificació de la participació:

- Per a què? "*Escales de la participació*"

ROL DELS PARTICIPANTS	RESULTATS DE LA PARTICIPACIÓ
Informar Consultar →	Participar per legitimar i millorar l'eficàcia dels resultats
Deliberar Decidir →	Participar per transformar tot enfortint el capital social

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

FASE 0 I 1: PREPARACIÓ i MOTIVACIÓ

Planificació de la participació:

- Quan?

➔ Fase inicial del procés (formant part de la Comissió)
➔ Fase de diagnòstic
➔ Fase propositiva
➔ Execució
.....
➔ Avaluació

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

FASE 0 i 1: PREPARACIÓ i MOTIVACIÓ

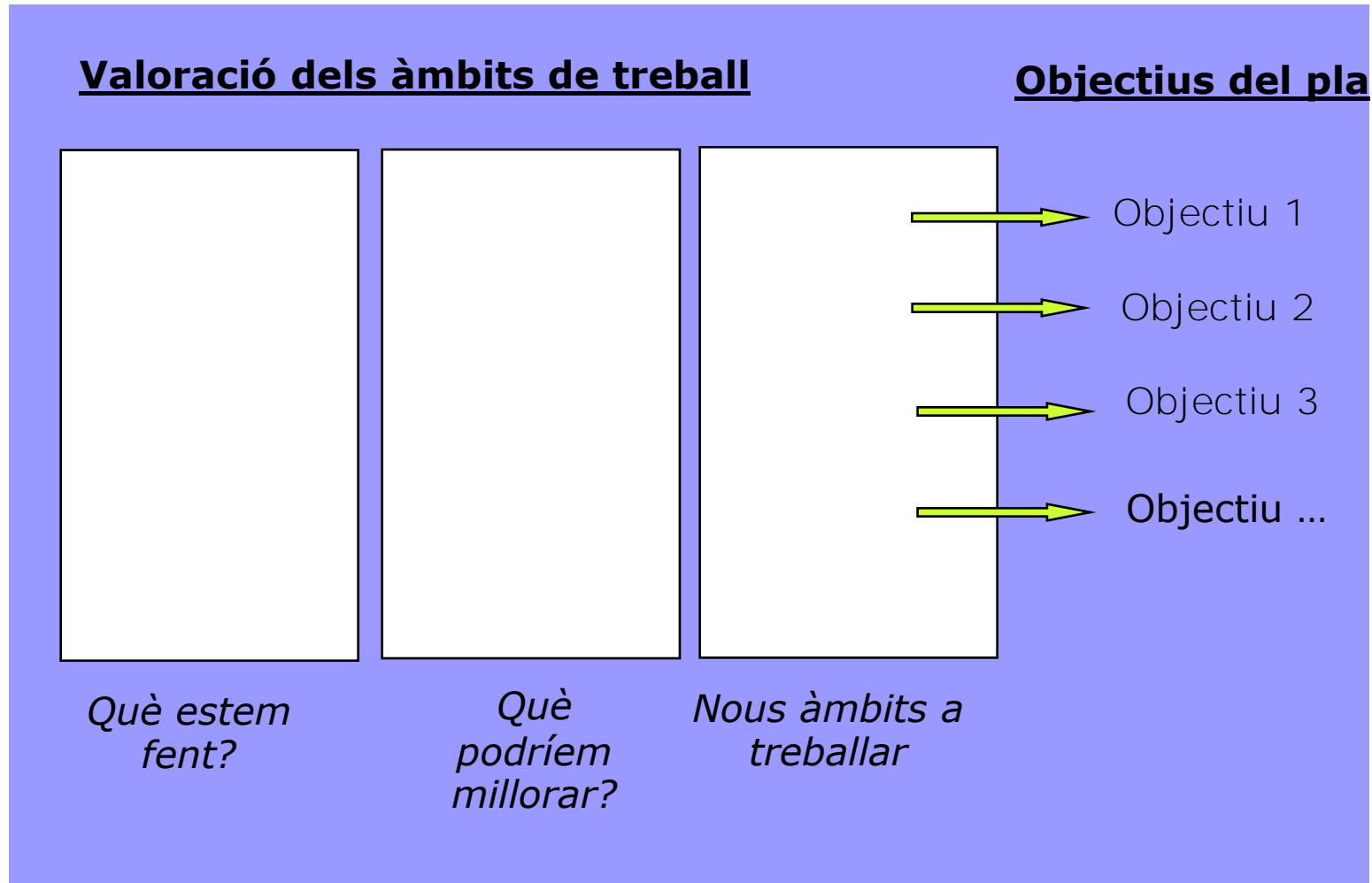
Planificació de la participació: - Com?

	Mecanismes	Suggeriments
Informar	<ul style="list-style-type: none"> - Mailing. - Butlletí/revista periòdics. - Pàgina web. - Plafó informatiu.	<ul style="list-style-type: none"> - Ritme constant d'informació (inici, durant, final i seguiment). - Llenguatge adaptat al públic.
Consultar	<ul style="list-style-type: none"> - Enquesta en paper. - Enquesta per mail. - Entrevistes.	<ul style="list-style-type: none"> - Incentius per a participar.
Deliberar	<ul style="list-style-type: none"> - Programaris gratuïts: www.deliberaweb.com; fòrums temàtics... . - Tallers de treball puntuals.	<ul style="list-style-type: none"> - Claredat dels objectius de la participació. - Facilitar un debat obert i equilibrat entre els integrants i usuaris en condicions d'igualtat i llibertat.
Correspon-sabilització	<ul style="list-style-type: none"> - Grups de treball permanents (seguiment).	<ul style="list-style-type: none"> - Pluralisme i representativitat de discursos de l'organització, dels actors implicats.

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

FASE 2 i 3: Diagnosi perceptiva – Objectius del pla

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

- **Exemple 1:** la comissió de treball elabora un qüestionari d'hàbits sobre l'ús del paper a l'oficina. *És el cas de Clabsa.*
- **Exemple 2:** el referent redacta el pla segons el que considera i es contrasta a diferents nivells en la comissió de treball i amb els treballadors. *És el cas de Lluisos de Gràcia.*
- **Exemple 3:** es realitzen diferents entrevistes amb

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

FASE 4: Elaboració de propostes – prioritització

(1) OBJECTIU DEL PLA:					
PROPOSTES D'ACTUACIÓ		(5) PRIORITZACIÓ DE LES ACTUACIONS			
		Cost econòmic	Viabilitat tècnica	Efecte resultant	TOTAL
(2) PROPOSTE SQUE ESTEM FENT					
(3) PROPOSTE S DE MILLORA					
(4) NOVES PROPOSTE S					

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

FASE 4: Elaboració de propostes – prioritització

(1) OBJECTIU: (Ex: Reduir el consum de paper i energia associat a la publicitat-informació d'altres)		(5) PRIORITZACIÓ DE LES ACTUACIONS			
PROPOSTES D'ACTUACIÓ		Cost econòmic	Viabilitat tècnica	Efecte resultant	TOTAL
(2) PROPOSTES QUE ESTEM FENT	- Exposar la publicitat als punts d'informació del centre.	1	10	5	16
(3) PROPOSTES DE MILLORA	- Redistribuir la publicitat que ens arriba al Centre Cívic a la Biblioteca, el bar... per donar-li la màxima sortida.	1	5	5	11
(4) NOVES PROPOSTES	- Identificar i contactar els actors que envien publicitat al Centre Cívic i demanar-los que redueixin el nombre d'enviaments.	1	5	10	16
	- Demanar-los que la informació es passi en format digital.	1	10	10	21

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

FASE 5: Planificació de les actuacions

Breu descripció:	Breu descripció de l'actuació.
Objectius i línies d'actuació del CCS de referència:	Relació dels objectius i línies d'actuació del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat als quals fan referència.
Fites:	Concretar/quantificar allò que es vol aconseguir amb aquesta actuació.
Responsables:	Persona/es que vetlla/en per la implementació de l'actuació.
Persones implicades:	Nº de persones que estan implicades directa i indirectament.
Calendari:	Data d'inici i final de l'actuació.
Pressupost:	Diners destinats a l'actuació/recursos humans/hores de dedicació.
Beneficis esperats:	Explicació dels beneficis (ambientals, socials i/o econòmics) que s'espera amb la implementació de l'actuació.
Indicadors:	Indicadors de l'actuació.
Observacions:	Escriure observacions si se'n tenen.

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

Fase 5: Planificació de les actuacions

Per exemple: Clabsa

Breu descripció:	CLABSA es compromet a incidir de forma activa en la comunicació ambiental tant a nivell intern com extern, establint canals efectius de comunicació, realitzant tallers de conscienciació... .
Objectius i línies d'actuació del CCS de referència:	3.10, 5.2, 6.10, 8.4, 9.2
Fites:	<ul style="list-style-type: none"> - Realitzar diferents xerrades de conscienciació, en relació a adquirir hàbits quotidians d'estalvi d'aigua, energia i altres recursos naturals, bones pràctiques de compra i utilització, mobilitat... . - Formació de tallers actius envers a la sostenibilitat. - Incidir sobre els nostres proveïdors i col·laboradors. - Divulgació dels nostres compromisos del Pla d'Acció.
Responsables:	Pilar Gonzalo, Cristina Capafons
Persones implicades:	Tots els treballadors
Calendari:	2007-2008
Pressupost:	6.240 €

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

Fase 5: Planificació de les actuacions

Per exemple: Clabsa

Beneficis esperats:	Cultura de sostenibilitat, estalvi de recursos.
Indicadors:	Núm. d'actuacions internes /any Núm. d'actuacions externes /any
Observacions:	

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

Fase 6: Com avaluem el pla d'acció?

Per què volem avaluar el pla d'acció?

- Per comprovar si hem assolit els objectius definits
- Introduir millores, reorientar el pla d'acció

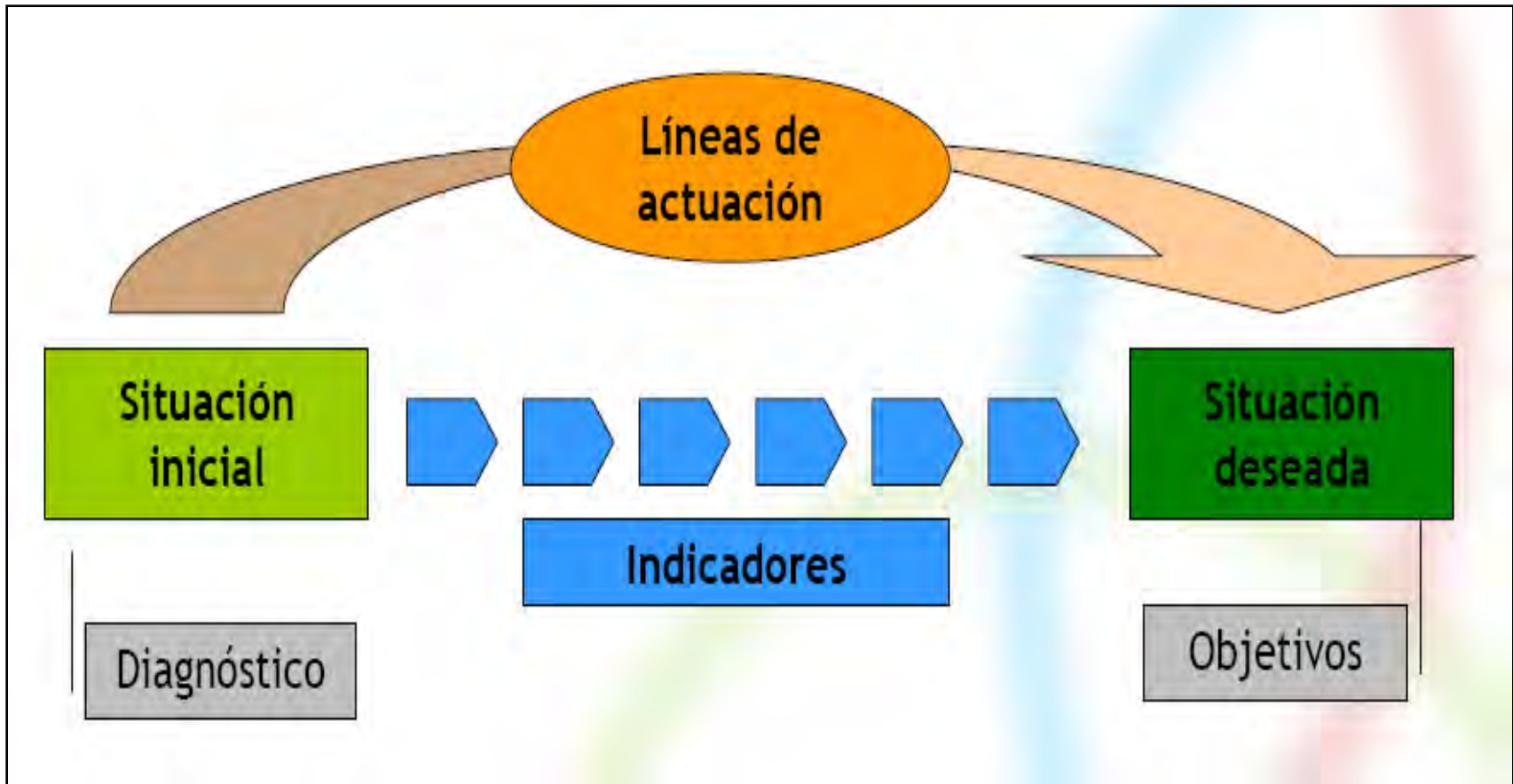
Com avaluem?

Indicadors: són mesures que fem en el temps de paràmetres d'un sistema que ens donen informació sobre les tendències d'aquest. Els indicadors poden estar compostos simplement per una variable o per un grup d'aquestes i també poden trobar-se interrelacionades formant índexs complexos.

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

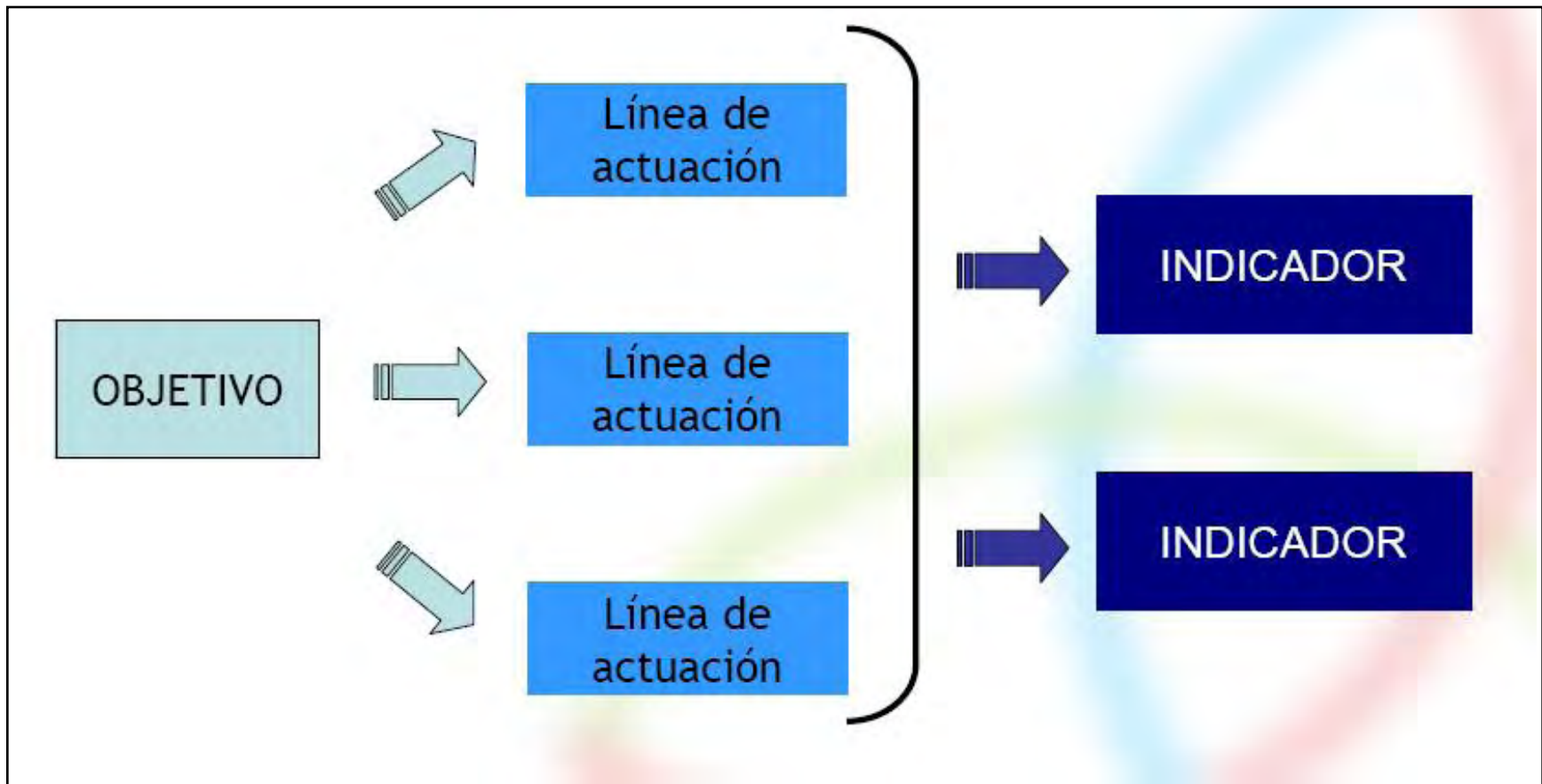
Fase 6: Com avaluem el pla d'acció?

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

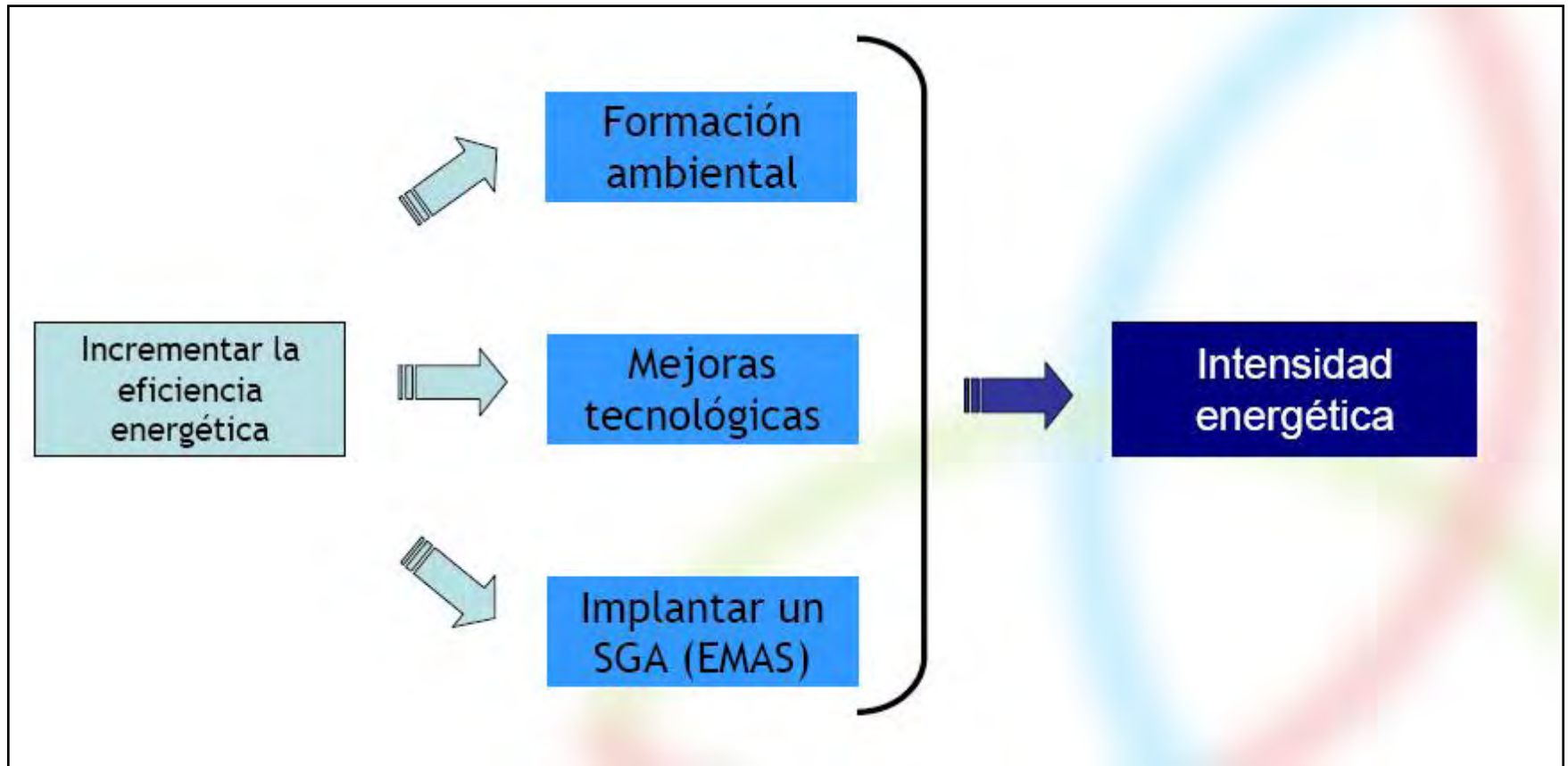
Fase 6: Com avaluem el pla d'acció?

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

Fase 6: Com avaluem el pla d'acció?

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

ALGUNS EXEMPLES:

OBJ.	INDICADOR	FONT
1	Superfície verda per habitant	Institut Municipal de Parcs i Jardins
1	Biodiversitat de les aus	Universitat de Barcelona
2	Accessibilitat a espais públics i serveis bàsics	Elaboració amb diverses fonts
2	Índex de renovació urbana	Barcelona Economia
2	Grau de satisfacció ciutadana	Institut Municipal d'Informàtica. Estudis i Avaluació.
3	Mode de desplaçament de la població	Sector Via Pública
3	Proporció de l'espai viari amb prioritat per a vianants	Institut Municipal d'Informàtica
4	Nivell de contaminació acústica	Sector Manteniment i Serveis
4	Qualitat ambiental a les platges	Sector Manteniment i Serveis
4	Esperança de vida en néixer	Institut Municipal de la Salut
5	Consum d'aigua per habitant	Societat General d'Aigües de Barcelona
5	Qualitat de l'aire	Sector Manteniment i Serveis
5	Consum d'energia d'origen renovable	Agència Local de l'Energia de Barcelona
5	Consum d'aigua per a usos no consumptius	Sector Manteniment i Serveis AGBAR

ALGUNS EXEMPLES:

OBJ.	INDICADOR	FONT
6	Generació de residus sòlids urbans	Sector Manteniment i Serveis
6	Recollida de matèria orgànica	Sector Manteniment i Serveis
6	Recollida selectiva de residus	Sector Manteniment i Serveis
7	Fracàs escolar	Institut Municipal d'Educació
7	Universitaris superiors	Padró Municipal d'Habitants
7	Accessibilitat a l'habitatge	Barcelona Economia
7	Grau d'associacionisme	IMI. Estudis i Avaluació
7	Participació en els afers municipals	Ajuntament de Barcelona
8	Nombre d'organitzacions que han obtingut certificació ambiental	Departament de Medi Ambient. Generalitat de Catalunya
9	Nombre d'escoles que participen en projectes d'educació ambiental	-Ajuntament. de Barcelona. Sector Manteniment i Serveis -Generalitat de Catalunya. DMA.
10	Emissions de CO ₂ equivalents anuals	Agència Local de l'Energia de Barcelona
10	Nombre de punts de venda o consum de productes de comerç just	SETEM

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

ALGUNS EXEMPLES:

Objectius	Actuacions	Indicadors	Responsables
(Llistar els objectius del pla d'acció)	(Llistar les actuacions per a l'assoliment de cada objectiu)	(Pensar en indicadors globals pel seguiment dels objectius)	(Assignar un responsable per la recopilació de la informació)
Objectiu 1	Actuació 1	Indicador 1 (unitats més tendència)	Responsable 1
	Actuació 2		
	Actuació 3		
Objectiu 2	Actuació 1	Indicador 2 (unitats més tendència)	Responsable 2
	Actuació 2		
	Actuació 3		

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

ALGUNS EXEMPLES:

EX: Barcelona Regional

Objectiu	Actuacions	Indicadors	Responsable
Reducció del consum energètic	Apagar llums, ordinadors, impressores i aire condicionat cada dia i quan no s'utilitzin	Consum energètic - unitats: Kwh/mes - tendència desitjada: baixar	Manteniment de l'edifici
	Racionalitzar l'ús de l'aire condicionat.		
	Aprofitament de la llum natural		

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

D. Resultats dels Tallers

FITXA RESUM DEL PLA D'ACCIÓ

1. IDENTIFICACIÓ

Nom de l'organització:

2. DADES DE CONTACTE

Adreça:

Telèfon:

Fax:

Adreça electrònica:

Pàgina web:

Persona de contacte:

3. DADES DEL COL·LECTIU

Nombre de persones del col·lectiu:

Nombre de persones implicades en el Pla d'Acció:

4. EL COMPROMÍS

Data de signatura del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat:

Data d'aprovació del Pla d'Acció:

Títol del Pla d'Acció:

Breu descripció dels continguts:

Breu descripció del procés d'elaboració:

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

5. PRINCIPALS OBJECTIUS I LÍNIES D'ACCIÓ

Obj.	Línies d'acció									
1	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10
2	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10
3	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	3.8	3.9	3.10
4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	4.9	4.10
5	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	5.6	5.7	5.8	5.9	5.10
6	6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	6.6	6.7	6.8	6.9	6.10
7	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	7.6	7.7	7.8	7.9	7.10
8	8.1	8.2	8.3	8.4	8.5	8.6	8.7	8.8	8.9	8.10
9	9.1	9.2	9.3	9.4	9.5	9.6	9.7	9.8	9.9	9.10
10	10.1	10.2	10.3	10.4	10.5	10.6	10.7	10.8	10.9	10.10

Altres línies d'acció diferents de les especificades en el Compromís:

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

6. RELACIÓ DE LES ACTUACIONS

Nombre total d'actuacions contemplades al Pla:

±

6.1. ACTUACIÓ:

Breu descripció:

Objectius i línies d'acció de referència (Compromís Ciutadà per la..
Sostenibilitat):

Fites:

Responsables:

Persones implicades:

Calendari:

Pressupost:

Beneficis esperats:

Indicadors:

Observacions:

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

7. COL-LABORACIONS I TREBALL EN XARXA

8. COMENTARIS / ACLARIMENTS

9. DATA

Tallers de Sostenibilitat: CENTRES CÍVICS

**Què són els plans d'acció i
per a què ens serviran?**

[A G E N D A 2 1 B C N]

Gràcies!

FASES DEL PLA D'ACCIÓ

FASE 0. Preparació: Conjunt d'accions per a la preparació del propi procés encaminades a maximitzar l'eficiència en costos i temps. Cal donar resposta a qüestions del tipus: Quina és la finalitat del Pla? Qui constituirà la Comissió de treball? Quins recursos tenim? Quin és el calendari?

FASE 1. Motivació i participació: Suscitar el compromís i la participació de tots els integrants del col·lectiu, amb l'objectiu de comptar amb el suport i la complicitat de tothom.

FASE 2. Diagnosi: Realitzar una diagnosi ambiental i social a fi d'identificar els punts forts i febles de l'organització.

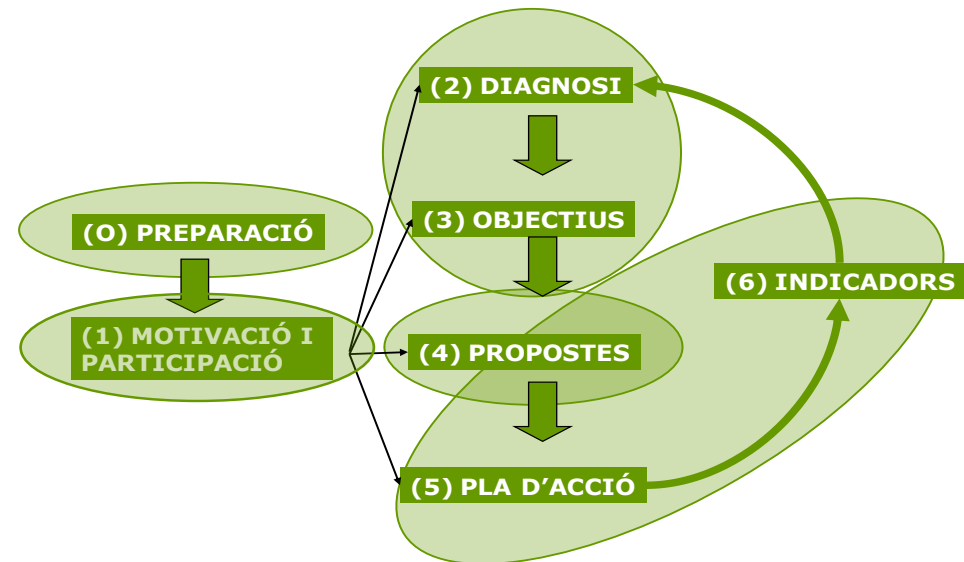
FASE 3. Objectius: Definir els reptes i objectius de futur a partir de les conclusions derivades de la diagnosi.

FASE 4. Propostes i actuacions: Elaborar la proposta de mesures i accions concretes a emprendre per assolir els reptes definits.

FASE 5. Elaboració del pla d'acció: Elaborar el pla d'acció i començar a executar-lo.

FASE 6. Indicators: Definir un conjunt d'indicators per a valorar els resultats de la implementació de les mesures previstes en el pla d'acció, i poder donar un seguiment.

FASE 7. Execució i seguiment: Definir uns responsables de fer el seguiment periòdic de les actuacions i l'avaluació anual del pla.

FITXA A: PREPARACIÓ DEL PROCÉS D'ELABORACIÓ DEL PLA

- 1.1 Finalitat i abast del pla d'acció** (exposició dels motius que porten a elaborar el pla d'acció i el compromís polític que hi ha al darrera, així com, la definició de l'objecte d'estudi)

- 1.2 Membres de la Comissió de treball** (persones i departaments representats)

	Noms i cognoms	Càrrecs/Entitat
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
...		

1.3 Calendari de treball

	Mes 1	Mes 2	Mes 3	Mes 4	Mes 5	Mes 6
Fase 0 i 1						
Fase 2 i 3						
Fase 4						
Fase 5						
Fase 6						
Fase 7						

1.4 Finalitat de la participació (exposició dels motius de fer participar als diferents membres que formen part de l'organització i el compromís que hi ha al darrera dels resultats obtinguts).

FITXA C. MECANISMES PER FACILITAR LA PARTICIPACIÓ

	Mecanismes	Suggeriments
Informar	<ul style="list-style-type: none"> - Mailing. - Butlletí/revista periòdics. - Pàgina web. - Plafó informatiu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ritme constant d'informació (inici, durant, final i seguiment). - Llenguatge adaptat al públic.
Consultar	<ul style="list-style-type: none"> - Enquesta en paper. - Enquesta per mail. 	<ul style="list-style-type: none"> - Incentius per a participar.
Deliberar	<ul style="list-style-type: none"> - Programaris gratuïts: www.deliberaweb.com; fòrums temàtics... . - Tallers de treball puntuals. 	<ul style="list-style-type: none"> - Claredat dels objectius de la participació. - Facilitar un debat obert i equilibrat entre els integrants i usuaris en condicions d'igualtat i llibertat.
Correspon-sabilització	<ul style="list-style-type: none"> - Grups de treball permanents (seguiment). 	<ul style="list-style-type: none"> - Pluralisme i representativitat de discursos de l'organització, dels actors implicats.

FITXA.D DIAGNOSI PERCEPTIVA

Poseu-vos en el cas de que esteu treballant amb la comissió la diagnosi de l'organització, els aspectes a millorar i els nous àmbits a treballar. D'aquesta valoració dels àmbits de treball han de sortir els objectius del Pla d'Acció.

Valoració dels àmbits de treball

Objectius del Pla d'Acció

QUÈ ESTEM FENT?	QUÈ PODRÍEM MILLORAR?	NOUS ÀMBITS A TREBALLAR

FITXA. F ACTUACIONS

Poseu-vos en el cas de que esteu treballant amb la comissió el llistat d'actuacions del pla i la seva prioritització segons el cost econòmic, la viabilitat tècnica i l'efecte resultant. D'aquesta valoració de les actuacions proposades s'han de formular les actuacions que finalment es duran a terme.

OBJECTIUS DEL PLA D'ACCIÓ	PROPOSTES D'ACTUACIÓ	PRIORITZACIÓ DE LES ACTUACIONS			
		Cost econòmic baix (0-10)	Viabilitat tècnica (0-10)	Efecte resultant (0-10)	TOTAL
<i>Objectiu 1 del pla d'acció</i>					
<i>Objectiu 2 del pla d'acció</i>					

FITXA. G PLANIFICACIÓ DE LES ACTUACIONS

Poseu-vos en el cas de que esteu treballant amb la comissió la planificació d'una de les actuacions prioritzades a la fitxa anterior.

ACTUACIÓ:**Breu descripció:****Objectius i línies d'acció de referència** (Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat):**Fites:****Responsables:****Persones implicades:****Calendari:****Pressupost:****Beneficis esperats:****Indicadors:****Observacions:**

ASSOCIACIÓ XARXING

Associació dedicada al foment de les relacions interculturals i intergeneracionals.

L'associació es crea a un barri de la ciutat per fomentar les relacions humanes entre les persones nouvingudes i la gent del barri de tota la vida, així com per organitzar activitats conjuntes entre la gent gran i els més joves.

L'objectiu és el de dur a terme un treball de desenvolupament comunitari entre els diferents nuclis de població del barri.

Es financen mitjançant les quotes dels abonats i les subvencions que reben de diferents institucions

Consta d'una seu amb 6 taules de treball, ordinadors, impressores, etc i una sala polivalent on s'organitzen diferents activitats.

Les diferents activitats que duu a terme l'associació són:

- Xerrades sobre la història i societat dels països de les diferents comunitats que viuen al barri (Senegal, Colòmbia etc)
- Cursos de cuina del món per a joves, impartits per persones grans del barri que duen a terme una cuina tradicional regional.
- Cinefòrum sobre diferents temes comunitaris d'interès.
- Excursions guiades pels diferents punts d'interès del barri.
- Festes a la plaça del barri celebrant els dies festius de diferents països
- Punt d'informació i assessorament per a nouvinguts
- Classes de català i castellà per a joves (impartits per gent gran del barri)
- Exposicions
- Concursos de contes i relats
- Activitats conjuntes amb les diferents entitats del barri que fomentin la creació d'una xarxa social ferma

Actualment hi ha 6 treballadors assalariats i 20 persones voluntàries que col·laboren en l'elaboració i difusió de les diferents activitats socials que s'organitzen.

Dels 6 treballadors, 1 és el coordinador (es reuneixen 1 cop a la setmana)

La presidenta, el secretari, el tesorero, els vocals, els treballadors i els voluntaris es reuneixen en assemblea cada 2 mesos.

La junta es reuneix cada mes.

Hi ha una empresa externa que s'encarrega de la neteja del local.

Els voluntaris col·laboren en les diferents activitats que es duen a terme.

La presidenta de l'associació s'ha apropat a la Secretaria de l'Agenda 21 i ha signat el Compromís.

Estan duent a terme algunes activitats emmarcades en el Compromís. El nucli de la seva activitat ja compleix l'objectiu d'augmentar la cohesió social. També han incorporat difusors a les aixetes dels lavabos per estalviar aigua.

Ara falta començar a treballar en l'elaboració del pla d'acció, i cal comptar amb la participació dels treballadors, els voluntaris i els usuaris.

DOLSI

Empresa dedicada a l'elaboració i venda de mermelades

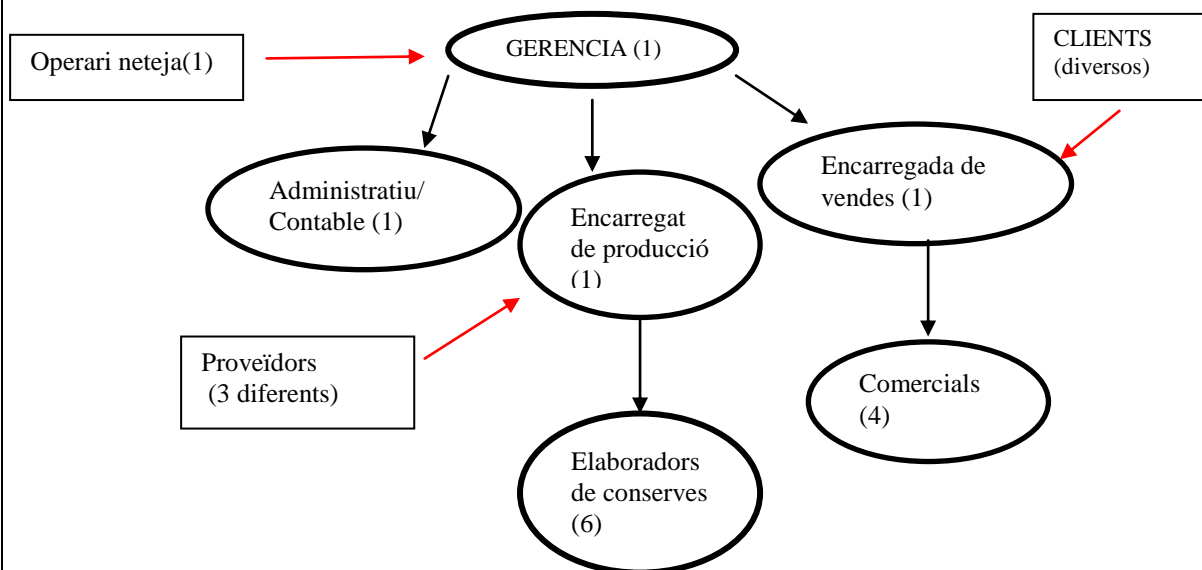
L'empresa elabora conserves dolces (mermelades, confitures) i també les comercialitza. Consta de **dos departaments (elaboració i venda)** que es distribueixen en una nau amb dues plantes, el gerent i l'administratiu.

A la planta baixa es troben els/les operaris/es encarregats/des del processament de la matèria prima i de l'elaboració de les conserves. Al pis de dalt es situen les oficines on es troba la gerència, els/les encarregats/des dels dos departaments, i l'administració.

A partir de la fruita i verdura que l'empresa compra a 3 proveïdors diferents (2 d'àmbit nacional i 1 estranger), el gerent presenta els possibles nous proveïdors, i el gerent és qui finalment dona el vist i plau per a la seva contractació.

Pel que fa al departament de vendes, l'encarregada identifica els possibles clients i els comercials s'encarreguen d'establir els contactes.

En total són 18 persones contractades

-Cada 15 dies es reuneix el gerent amb l'encarregada de vendes, i per altra banda amb l'encarregat de producció.

-Administració i gerència treballen de manera propera

-Cada mes es celebren reunions d'equip que congreguen al gerent amb l'administratiu, l'encarregada de vendes i l'encarregat de producció

-Setmanalment l'encarregat de producció es reuneix amb l'equip d'elaboradors per planificar la setmana.

-Cada setmana es reuneix l'encarregada de vendes amb els comercials

En aquest cas ha estat l'encarregada de vendes, la persona que ha establert el contacte amb la Secretaria de l'Agenda 21, i que està motivada per l'elaboració del pla d'acció.

Actualment ja fan recollida selectiva de residus (tenen molts residus orgànics) però no duen a terme actuacions per ambientalitzar les oficines ni per estalviar recursos. Falta sensibilitzar el personal.

A banda dels treballadors contractats, l'empresa també interacciona amb un operari de neteja (contractat per una empresa externa), amb els 3 proveïdors de verdures i fruites, i amb els clients, que són petits comerços i grans centres comercials.

Exemples d'actuacions a una associació/ fundació

Ires-Institut de Reinserció Social: L'actuació de la fundació s'adreça fonamentalment a l'atenció social, psicològica i educativa de persones i col·lectius en situació de risc social o amb dificultats socioeconòmiques

Ex. 1: Ambientalització interna

6.3. ACTUACIÓ: **Gestió adequada dels residus generats a l'oficina**

Breu descripció:

Volem reduir i tractar millor els residus generats per la pròpia entitat de manera que facilitem l'informació i les eines adequades als treballadors, establint un sistema de gestió de residus.

Objectius i línies d'acció de referència (Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat):
6.1,6.2,

Fites:

Donar informació i difusió de com fer-ho.

Col·locar els contenidors adients per els residus.

Contactar amb empreses adequades pels residus i així tancar el cercle de reciclatge.

Responsables:

Rble. Serveis Generals.

Persones implicades:

Tos els treballadors de l'entitat.

Calendari:

Tot i que ja s'està fent, posem una data de inici, 1-1-2008

Pressupost:

Preu dels contenidors.

Beneficis esperats:

Formació ambiental dels treballadors d'IReS.

Que els professionals de l'entitat facin una gestió adequada dels residus.

Indicadors:

Bon ús dels contenidors de reciclatge.

Observacions:

Ex. 2: Nucli de l'activitat

6.1. ACTUACIÓ: **Banc d'excedents no alimentaris.**

Breu descripció:

El banc d'excedents no alimentaris sorgeix de la necessitat de gestionar diferents excedents, procedents del mecenatge que realitzen diverses empreses col·laboradores, a través del projecte B3 de l'associació Barcelona per l'acció social (ABAS).

Objectius i línies d'acció de referència (Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat):
5.8, 6.2, 6.10, 7.2, 7.3, 7.4, 7.9, 8.6, 9.1, 9.4, 9.5, 9.6,

Fites:

Donar sortida a aquestes donacions, a través del seu emmagatzematge, organització i distribució a diferents entitats de caire social, pel seu ús i aprofitament.

Responsables:

Responsable d'àmbit d'inclusió.

Persones implicades:

Departament d'inclusió IReS.

Calendari:

Prova pilot realitzada al 2005, el reinici del banc d'excedents no alimentaris ha estat al setembre del 2006 amb previsió de continuïtat.

Pressupost:

Assumit entre ABAS i l'IReS.

Beneficis esperats:

Donar sortida a les donacions per ajudar a sectors més desfavorits de la societat i contribuir al reciclatge i reutilització de materials.

Indicadors:

Informe de memòries generat pel servei.

Observacions:

Ex. 3: Formació/Participació/Sensibilització

6.7 ACTUACIÓ: **Informació i difusió**

Breu descripció:

Incrementar la informació als treballadors de l'entitat sobre el consum responsable.

Objectius i línies d'acció de referència (Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat):

6.10,9.1

Fites:

Difusió de informació a través de intranet, panells de informació etc.

Responsables:

Serveis Generals.

Persones implicades:

Serveis Generals

Calendari:

Any 2007-2008

Pressupost:

No especialment

Beneficis esperats:

Promoure la informació, sensibilització i educació ambiental.

Indicadors:

Coneixement global

Observacions:

Exemples d'actuacions a una empresa

CLABSA S.A: s'encarreguen la gestió del drenatge urbà, com un procés complet d'evacuació controlada de les aigües pluvials i residuals que circulen per la ciutat de Barcelona

Ex. 1: Ambientalització interna

6.2. ACTUACIÓ: Ecoeficiència de l'edifici

Breu descripció:

Estudi dels consums i propostes d'inversió a realitzar a l'edifici CLABSA en diferents àmbits (enllumenat, aigua, climatització, ascensors, energia solar...).

Objectius i línies d'acció de referència (Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat):
5.2, 5.4, 5.5, 8.1

Fites:

- Instal·lació de panells solars fotovoltaics connectats a la xarxa elèctrica per a la producció d'electricitat.
- Instal·lació de panells solars tèrmics per a la producció d'aigua calenta sanitària (ACS).
- Estudi de millora de la climatització i de l'enllumenat.
- Optimització dels usos dels ascensors i instal·lació de variadors de freqüència per reduir el consum d'electricitat.
- Instal·lació d'aixetes automàtiques per a la reducció del consum d'aigua.
- Instal·lació de doble polsador en les cisternes de WC.
- Instal·lació de difusors/airejadors en algunes aixetes per regular la pressió d'aigua de les aixetes.
- Prova pilot pel reaprofitament d'aigua de pluja en el consum d'aigua dels WC.

Responsables: Javier Pascual, Albert Costa

Persones implicades: 20

Calendari: 2007-2009

Pressupost: 200.000 €

Beneficis esperats:

Reducció dels consums de l'edifici CLABSA, millora de l'ambient de treball, ajuts i subvencions, enfortiment del compromís social i ambiental de l'empresa.

Indicadors:

Consum d'electricitat/any, consum d'aigua/any, % captació solar/kw total consumits a l'any.

Observacions:

Ex. 2: Nucli de l'activitat empresarial

6.7. ACTUACIÓ: Valorització d'aigües pluvials

Breu descripció:

Estudi de les diferents possibles formes de valoritzar l'aigua pluvial urbana i de les tècniques de captació i tractament necessàries. En concret, estudiar les diferents alternatives i mètodes per tal d'obtenir un recurs de les aigües de pluja, buscant aquells usos urbans susceptibles de ser satisfets mitjançant l'aprofitament de l'aigua pluvial, analitzant les qualitats requerides per a cada possible ús i estudiant les diferents tècniques i tecnologies disponibles per aplicar a l'aigua i aconseguir les condicions de qualitat i seguretat necessàries.

Objectius i línies d'acció de referència (Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat):

1.7, 5.3

Fites:

- 1.- Estat de l'art.
- 2.- Caracterització aigües pluvials.
- 3.- Tècniques de minimització de la contaminació a aigües pluvials.
- 4.- Tècniques de captació i emmagatzematge d'aigües pluvials.
- 5.- Tècniques de tractament de les aigües per al seu ús posterior.
- 6.- Recomanacions de les millors pràctiques per valoritzar les aigües pluvials.

Responsables: Jordi Cabot, Àngel Villanueva

Persones implicades: CLABSA 4; externs 7 (Aigües de Barcelona, EMUASA i Universitat de La Corunya)

Calendari:

- 1.- Nov. 07
- 2.- Mar 09
- 3.- juliol 08
- 4.- maig 09
- 5.- juliol 09
- 6.- Des 09

Pressupost: 1.250.000 € (subvencionat pel CDTI al 50%)

Beneficis esperats:

Coneixement detallat per a la implantació de sistemes de valorització d'aigües pluvials per al seu ús urbà com a recurs alternatiu.

Indicadors:

Consum d'aigua de pluja per a usos urbans, recàrrega de l'aquífer, reducció del consum d'aigua potable, reducció de cabals en xarxa de clavegueram.

Observacions:

Forma part del Projecte Sostaqua liderat per AGBAR, projecte d'I+D+i finançat pel CDTI mitjançant els fons CENIT.

Ex. 3: Formació/Participació/Sensibilització

6.3. ACTUACIÓ: Comunicació interna i externa

Breu descripció:

CLABSA es compromet a incidir de forma activa en la comunicació ambiental tant a nivell intern com extern, establint canals efectius de comunicació, realitzant tallers de conscienciació,...

Objectius i línies d'acció de referència (Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat):
3.10, 5.2, 6.10, 8.4, 9.2

Fites:

- Realitzar diferents xerrades de conscienciació, en relació a adquirir hàbits quotidians d'estalvi d'aigua, energia i altres recursos naturals, bones pràctiques de compra i utilització, mobilitat,....
- Formació de tallers actius envers a la sostenibilitat.
- Incidir sobre els nostres proveïdors i col·laboradors.
- Divulgació dels nostres compromisos del Pla d'Acció.

Responsables: Pilar Gonzalo, Cristina Capafons

Persones implicades: Tots els treballadors

Calendari: 2007-2008

Pressupost: 6.240 €

Beneficis esperats:

Cultura de sostenibilitat, estalvi de recursos.

Indicadors:

Núm d'actuacions internes /any

Núm d'actuacions externes /any

Observacions: